

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IX. 7. Mali socii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

si quando sordidè locuti, viso eo : tacete, dicebant, ta-
ceat; Bernardinus venit. Utinam, ò utinam plures hoc
avo Bernardini sint, qui acetum porrigant, ore tam il-
loto garrientibus. Sed, quod miris, etiam inter idolo-
latras hoc acetum venale fuit. Epictetus : Periculosum
est, inquit, ad oris obscenitatem progredi. Cum igitur tale
quippiam incidit, objurgabis eum qui talem sermo-
nem iniecerit; aut taciturnitate saltem; & rubore vultu-
que ostendes, eam tibi orationem displicuisse.

Nil dictu fudum visque hac limina tangat;
Intra quæ puer est. Procul hinc, procul inde puella
Lenonum, & cantus pernoctantis parasitii.

Et verissimè Plautus: Ego, inquit, illum perisse da-
co, cui perit pudor. Ergone, ò bone Jesu, ò judex or-
bis, etiam ab idololatriis apud tribunal tuum damnabi-
mur! ergo etiam hostes tui sententiam in nos dicent?
perimus, nisi nos vel hinc etiam perire sentiamus. Vici-
num est exitium, ni illud caveamus omni verborum
circumscriptione.

§. III.

DES. Partheni, rigidus censor es in has protervio-
res linguas & nefas per te liberiores facietas sere-
re. PARTH. Non per me, sed per Christianam legem,
& quasi verò facetus esse nemo possit, nisi & lascivus
sit: lape, dum facietas aut urbanitatem affectamus,
modestiam exuimus. At, ea demum jucunda nobis sint,
quæ honesta. Sed multi, ut flagitium honesto nomine
pretextant, istam oris spurcitiem, aulicam comitatem
appellant. Hoc est bis peccare, peccatum virtutis titulo
vendere. Paulinum, imò divinum tibi edictum iterum
ocento : Profana autem & inani loquuta devota, multum
enim proficiunt ad impietatem. Neque in hoc hæretico-
rum fucis & fallaciis, verborum spurcitiis multum
impar est. Sermo eorum ut cancer serpit. Cancer, seu,
gangræna, horribilis & edax morbus, vivas carnes fœdè
depascitur: ita prorsus petulantiores hæc narratiuncula,
fabula, cantiuncula nimirum quantum serpunt, &
quidquid casti pudoris reperiunt, viciant. Abominaciones
Domini, cogitationes male, & purus sermo pulcherrimus. Qui
loquitur iniqua, non potest latere, nec prateriet illum corri-
piens judicium. Non abscondit se ab eo omnis sermo.

Refert Surius, Wallericum Abbatem iter fecisse
hieme, & frigoris sævitie compulsus, è viâ divertisse in
aedes hominis quem minimè profanum credebant. Sed
hic multò acerbior frigus virum optimum excepit, ubi
nec scintillam divini amoris reperit. Paterfamilias &
loci judex, non in otiosis tantum, sed & obscænos ser-
mones erumpere cœperunt. Hic Wallericus: utique,
ait, Evangelii legem meministis; quoniam omne verbum
otiosum quod locuti fuerint homines, reddent de eo rationem
in die judicii. At effrontes illi monitorem cachinno elu-
dere, audacius loqui & fœdiora etiam effutire. Cum
iterum Wallericus: Volebam, inquit, calor hinc aliquid
haurire corpori fovendo, sed linguæ vestrae gravius adu-
runt quam ullum frigus; expellor, vos videritis, qui hanc
oris impuritatem ad Dei tribunal purgeris. At illi, Iret
modò bonis avibus, ut qui etiam invocatus venisset;
nec ullus nostrum, inquit alter, penulam tibi scinderet ut
maneat, abi licet, abi. Sed & abeuntem dicteris impu-
ris impetebant. Non distulit ultor Deus, & obscænam
linguæ petulantiam vindictâ manifestari castigavit: il-
lum quidem cecitas, hunc inguinaria lues invaluit, urge-
bant miseri, & jam revocatum volebant, quem linguis
ejecerant: frustra. Hunc fœda corporis putredo citò ex-
tinxit, ille diutius vixit, sed productiore supplicio cæcus.

§. IV.

Non immeritò Rodolphus Episcopus Eugubinus,
vir sanctissimus, fratrem suum natu juniorem, Pe-
trum, flagellari, & quadraginta diebus omni vino ab-

Astinere jussit, quòd in familiari colloquio verbum lascivius protulisset. Elzearius Comes Ariani dynasta inter-
gerimus, has aulae suae leges condidit.

1. Diebus singulis rei divinæ interesse.
2. Singulis hebdomadibus de peccatis confiteri.
3. Singulis mensibus divinam mensam accumbere.
4. Aut castè vivere, aut domo cedere.
5. Nò tesseri ludere, nec alio simili lusu se oblectare.
6. Juramenti, verbiisque inhonestis ac turpibus pe-
nitius abstinere.

O præclara leges & dignæ quæ ad omnium ædium
valvas figantur, unde & juvenes senesque discant, &
magis sapere, & cautiùs loqui. Mature igitur, animum
& os ad omnem verecundiam is componat, cui curæ
est Castitatis eminentissima nobilitas. ADES. Sed quid
in mensâ, in conviviis, in circulis, in plurium consessu
faciendum, cum hæc verborum sordes plenis faucibus
sparguntur? PARTHENIVS. Nosti quid suadeat

B Siracides? Sepi aures tuas spinis, & linguam nequam noli au-
dire. Claudendæ sunt aures impuris vocibus, & quidem
primis. Nam cum initium fecerunt admittæque sunt,

plus audent. Qui sermones spurcos non invitis auribus
admittunt, ii castaneis similes sunt, sed in ignem conje-
ctis & violatis, quæ veste jam scissâ non se produnt, non
crepant, non subsiliunt, quod tamen faciunt integræ, &
quarum tunica nondum rupta est. Ita prorsus ii quos li-
bidinis ignis jam adussit, cum lasciva audiunt, nihil ob-
strepunt, non reprehendunt, tacent, subrident, nec
frontem contrahunt, & quàm hæc talia sibi non displi-
ceant, improbo silentio satis ostendunt. His longè de-
teriores sunt, qui spurcè loquentem non tantum beni-
gnè audiunt, sed & juvant, atque de suo addunt, fa-
ciuntque huic vesti propudiosam laciniam. Diogenes
observans duos è scholasticis in viâ sermonem & capita
conferentes, interrogavit alterum, in quod colloquium
cum altero venisset, cum is quid sibi narratum esset, ex-
poneret, utrique plagas infligi jussit, alteri quod tale
quid narrasset, alteri quod audisset. Rectè factum. Nec
Christianis hoc ignarum, quandoque tam graviter de-
linquere audientem quàm recensentem. Et quod de ob-
trectationis vitio, hoc etiam de impuro sermone verè
dicitur: diabolum æquè in obtrectatoris ore, quàm in
auditoris aure desultare: idem hic, & dicere talia, &
audire, piaculum est.

O Clitomache! O nobilis athleta ubi es, qui si quis
sermones iniecerit amatorios, surgere solebas & absc-
dere? Ita, si quis importunior prætextata verba jaci-
at, repercutias illum leviori ut minimè vultu, aut cum
Clitomacho subtrahas te ab ore impuro, si quidem ca-
rere velis hac aurium maculâ. In perpetuâ apud te sta-
tione rubor excubet, verecundiæ signum, Castimoniam
præambula certaque testatio: ostende saltem & tibi dis-
plicere, quod Deo nunquam placere potest. Paulum
tibi denuo huc sisto: Nunc autem, inquit, deponite & Coloss. c. 3.
vos omnia: iram, indignationem, malitiam, blasphemiam, &
turpem sermonem de ore vestro. Extremum hoc commen-
dat, ut altius infingat. Mirum? erupturam tussim com-
priminus, & fœdissimam hanc salivam vi erumpimus,
eâque omnium aures conspuimus. A. Sime, sicut cen-
sorius Dei oculus ubique nobis observandus, ita censo-
riæ Dei aures nunquam non metuendæ: sic loquamur,
ut sermo noster, si non eloquentiâ, saltem pretiosus sit
verecundiâ.

CAPUT IX.

Septimum INCONTINENTIÆ in-
vitamentum. MALI SOCII.

Vti speculum, etiam terribilissimum maculam trahit
ab anhelitu: sic homo cetera optimus & castissi-
mus, sum;

Ecclesi. c. 13.
vers. 1.

mus, à malorum societate naves recipit. Qui communi-
caverit superbo, induit superbiam. In quibusdam corporis
moribus vehemens est contagio, sed nihil contagiosius
est corruptis moribus: facillime hi addiscuntur, adhæ-
rescunt, transfunduntur ab uno in alterum. Mali mo-
res, contagiosissima lues, nec ullus efficacius persuadet,
quàm qui vitia docet exemplo. Verissimè Seneca: Ver-
lat nos, inquit, & præcipit traditus per manus error,
alienisque perimus exemplis. Nemo sibi tantùm errat,
sed alii erroris causa & auctor est. Præmum hoc ma-
lum est. Vix Eva deliquit, & mox in societatem peccati
attraxit maritum. Hæc omnium ferè vitiorum natura
est, nolle solum esse, sed velle cum socio atque comite
perire. Age cum improbo, & brevi senties, quàm blandè
invitet ut sequaris, quò ille præt. Proclamat Moyses:
Recedite à tabernaculis hominum impiorum, & nolite tangere
que ad eos pertinent, ne involvamini in peccatis eorum. Idem
proclamat & Isaïas: Recedite, recedite, exite inde, pollutum
nolite tangere, exite de medio eius.

Num. c. 16.
vers. 16.

Is. cap. 52.
vers. 11.

Ægyptius servator Joseph tam exosus est improbo-
rum societatem, ut nec mortuus quidem, inter eos mo-
rari sustinuerit. Ideò suos ex Israël heredes iurejurando
adegit, ut, si quando Ægyptum migrando desererent,
secum inde cadaveris sui reliquias asportarent. Voluit
magnus hic Ægypti proteus, nec cineres suos illaudatæ
familiaritatis notam contrahere: & uti Ægyptios mores
non probabat imitationi, sic nec terram sepultura:
consortium malorum omni modo fugiendum judica-
bat. Certum, qui tetigerit picem, inquinabitur ab eâ. Unicus
prava vitæ juvenis, quàm plurimos potest corrumpere:

Ecclesi. c. 13.
vers. 1.
Irenæus sat. 2.
vers. 80.

sicut grex totus in agris
Unius scabiæ cadit, & porrigine porci;
Undeque confectâ livorem ducit ab urâ.

Pastoris est, morbidam ovem illico separare, ne dum
parcit oviculæ, perdat gregem: cauti hominis est, om-
nem declinare amicum; omnes fugere socios; qui labem
moribus affricare possint. Ea enim rerum natura est, ut
cùm bonus improbo se jungit, non improbus à bono
emendetur, sed bonus ab improbo contaminetur. Inter
malos bonum esse, est contra torrentem natæ. Quod
quandoque fieri posse non negarim, sed tam difficulter
quàm rarò. Verissimè Romanus Sapiens: Sumuntur, in-
quit, à conversantibus mores: & ut quadam in contractis cor-
poris vitia transfundunt, ita animus mala sua proximis tradit.
Ebriosus, convictores in amorem vini traxit: impudi-
corum cæteris fortis quoque & silicem virum emol-
liit: avaritia in proximos virus transfolit.

Ovid. lib. 2.
de art.

Dum spectant lesos oculos, leduntur & ipsi.

Idcirco, mi Adelime, melius est habere malorum
odium quàm consortium. Nemo vitiosus non aliquod
nobis vitium aut commendat, aut imprimit, aut ne-
scientibus allinit: sunt vitia quæ commendantur exem-
plo, alia imprimuntur sermone, plurima allinuntur
conversazione, tutissimum est omnes suspectæ vitæ
amicos ac sodales cavere, & discessionem ab iis maturè
facere: proximus periculo, diu tutus non erit: qui amat
periculum, in illo peribit.

Ecclesi. cap. 3.
vers. 27.

§. I.

Proinde
fugendum.

Minuta quædam animalia, ut ait Phædon, cùm
mordent, non sentiuntur, adeò tenuis illis & fal-
lens in periculum vis est, tumor morsum indicat. Idem
plerisque omnibus in conversazione malorum evenit:
non deprehendunt quemadmodum, aut quando sibi
nocuerint, nocuisse deprehendunt. Ideò beatus Paulus
1. Cor. cap. 5. severè interdicens: Ne, inquit, commiscamini fornicariis:
v. 9. & 11. scripsi vobis, cum huiusmodi nec cibum sumere. Idcirco, ante
circumspiciendum est, quibuscum edas aut bibas, quàm
ibid. v. 6. quid edas aut bibas. Nescitis, addit Paulus, quia modicum
fermentum totam massam corrumpit? Omni ævo sic fuit:
cùm perverto pervertentis: Salomon, patrem induens sa-

pienitissimè monet: Fili mi, si te laetaverint peccatores, ne pro-
acquescas eis. Si dixerint: Veni nobiscum &c. Sortem mitte
nobiscum, marisupinum unum sit omnium nostrum. Fili mi, ne
ambules cum eis, prohibe pedem tuum à semitis eorum, pedes
enim illorum ad malum currunt. Viva vox & convictus
ad docenda vitia, & suavis & potens est persuasio: habet
enim vim præcepti frequenter aspici, audire frequenter,
Socium ergo improbum aut imiteris necesse est, aut
infecteris: utrumque vitandum est; ne aut malis similis,
aut multis inimicus fias: malorum enim ubique pluri-
mos invenies. Cum his versare, qui te meliorem facturi
sunt; hos admittite, quos tu potes facere meliores, aut illi
te. Equalium quidem usus dulciior, sed senum aut ho-
minum religiosorum tutior est. Mulierum familiarita-
tem damnat Basiliius, non quia ipsæ sint male, sed quia
earum familiaritas: Danda, inquit, est opera, ut mulierum
colloquia funditus fugiamus. Memento semper, ait Hierony-
mus, quod paradisi columnæ de possessione sua egerint mulier.
Remove paleas, nondum extinctus est ignis clamat Usinius.
B. Edes. Liceat interfari: sæpe ardua nimis erit hæc dif-
fessio à conjunctissimis sodalibus. PARTH. Sit ardua,
quia tamen necessaria, omnino facienda est. Arduum
remedium est ut vitam serves, brachium aut crus dare
præsecandum: Christi tamen præceptum esse non ne-
gabis: Si manus tua vel pes tuus scandalizat te, absconde
eam, & projice abs te. Quid sibi conjunctius quis habet,
quàm sua membra? ea tamen sæpe sunt amputanda,
immediabile vulnus ensæ recidendum est, ne pars sincera tra-
hatur. Sic & amicus, Adelime, sic & sodalis aut socius
quicunque amputandus est, si tibi noxius est. Et quid
hic cunctandum? multò melius est, familiaritatem ami-
co quàm Christo renunciare, & jacturam facere amici-
tiæ potius quàm animæ.

§. II.

Petere, Petrel è Ecclesiæ Petra, nec inferorum ma-
chinis celsura, unius tamen ancillæ voculâ quas-
sata: nimirum petra erat Petrus, quamdiu erat inter bo-
nos. Vix ab iis digestus, improborum contubernium
adiit, & en tibi jam non petram, sed arundinem. Ver-
bulo sternitur, quæstionculâ unicâ deicitur, ad vocem
femineæ virum exiit, & ex animoso in timidissimum
mutatur; negat eum sibi notum, pro quo paulò ante
millies mori obstinavit, ejus ante pauculas horas san-
guinem hauerat in mensâ, cujus corpus epulatus fue-
rat, nolle tamen negat quem illamet ipsa horâ ferro
propugnarat tamen nolle negat eum cui illo ipso vespere
lavandos ac tergendos pedes porrexerat, paratus
etiam manus & caput offerre huic balneo; & tamen
nolle negat, cui carceris & mortis societatem sanctissi-
mè pollicitus fuerat; & tamen, eheu, & tamen hunc ip-
sum amantissimum omnium & notissimum hominem
negat sibi notum, negando jurat, jurando derestatur. O
Petre, inter Apostolos cordatissimus eras Domini de-
fensor, inter facinorosos timidissimus es desertor! Nem-
pe aliud est aula Caiphe, aliud cœnaculum Mellis;
aliud Apostolorum, aliud sunt colloquia scitariorum: in-
ter illos noscitur Christus, inter hos negatur. Tantum
habet momenti societas bonorum, vel improborum; il-
la virtutis, vitiorum hæc magistra est, & etiam nunc ve-
rissimum hoc: Cùm electi electi, cùm pervertis per-
verti sumus. Fugiamus, & illos tales moribus nigros ca-
veamus ardentis studio. Nominatim verò fugiendi no-
bis sunt, qui & ipsi fugiunt, sed conciones in templis,
litterarias exercitationes in scholis; qui piorum libro-
rum lectionem, sacramentorum frequentationem ne-
gligunt; qui popinas & ganeas, qui convivia & sympo-
sia, qui mulierum amicitias, salutationes, choreas secan-
tur, non sine certo tam studiorum quàm salutis dispen-
dio: & ut verbo præcipiam, quisquis otium non fugit,
hunc tu maxime fuge. Otiosus ad omne vitium tam
discendum

discendum quam docendum aptissimus est. Otiosus nec pios libellos, nec sacras conciones, nec sacramenta curat, nec templa. Pro libellis chartulas luforias, pro concionibus compotariunculas, pro templis choreas frequentat: & ut tempus suavius fallat, nunc solem somno excludit. Et mero meridie stertit, nunc ambulatiunculas instituit, nunc muliercularum fabellas excipit, omnia agit ut nihil agat:

hic niger est, hunc tu Romane caveto.

Otiosus nemo est, qui non & vitiosus sit. Hunc talem ut vicinam pestem confortio nostro excludamus maturè.

§. III.

Quod si etiam famæ nominisq; rationem habeamus, deterioris notæ socios quam maximè aversemur, nisi & tales haberi velimus, quales illi sunt, aut illis contemptiores. Invaluit jam opinio, ab iis vivendi nos accipere similitudinem, quibuscum verlandi hauserimus cupiditatem: nec falluntur qui sic opinantur, testem habent Salomonem: *Qui cum sapientibus graditur, sapiens erit: amicus stultorum similis efficietur.* Et uti vinum dilutum colorem mutat, etiam non omnem vini virtutem perdat: sic boji nominis ac famæ colorem amittit, qui admittit socios tam dilutæ probitatis. Hieronymus: *Tales, inquit, habeto socios quorum contubernio non infame-ris: non ornentur veste, sed moribus, non calamistio crispent comas, sed pudicitiam habitu polliceantur.* Talis quique censetur, qualis est, quicum versatur. Nosti, aves concolores simul volant. Vis nosse hominem? atrende quorum familiaritatis assuescat: amicitia pares, aut accipit, aut facit. Ergo, qui probus, qui honestus vult videri, & proborum & honestorum amicitiam amet, & ambiat. Qui pensit non habet famam, & omnium indiscriminatum amicus fit, brevi plurimos numerabit titulos, sed parum speciosos.

Augustinus senex, de seipso juvene queritur, & *Precepiam, inquit, tantâ cecitate, ut inter coetaneos meos pueret me minoris dedecoris quam audiebam eos jactantes flagitia sua, & tanto gloriantes magis, quanto magis turpes essent: libebat malum facere, non solum libidine facti, verum etiam laudis. Quid dignum est vituperatione nisi vitium? ego, ne vituperarer, vitiosior fiebam: fingebam me fecisse quod non feceram, ne viderer abjectior quo eram innocentior, & ne villor haberer, quo eram castior. Ecce cum quibus comitibus iter agebam platearum Babylonis, & volutabar in ceno, tanquam in cinamomo & unguentis pretiosis. O nimis inimica amicitia! Aedes. Non adeo metuendi sunt, quia nisi me Sello, pauci sunt, qui tam professæ sint impietatis, ut primâ fronte flagitiorum licentiam vendant. PARTH. Utut est, eorum certè pauci non sunt, qui lupum ovina pellucula regunt, & in quorundam familiaritatem cò blandius se primò insinuant, quò deinde perniciosius instigant ad pessimam libertatem. In hos aptè convenit illud: *Homo homini lupus.* Fugiamus, Aedtime, fugiamus blandientes hos lupos. Turpis, & plerumque fera nimis est cantilena: *Societas me perdidit.* At ridebimur ut inhumani & agrestes? rideant, modò non noceant: carior nobis sit pudicitia & integritas, quam ut ob eorum risum, fieri velimus fletu & lacrymis dignissimi. Qui vitare, vult farinam, & vestium pullarum candidos naves, nonne molam vitat? qui vultus atrorem metuit, nonne Cyclopium fornaces, & fabrorum ferratorum officinas declinat? idem & nobis hic faciendum, idque tantò magis, quia vitia pellicunt, serpunt, transiliunt. Apollonius Thyanæus sapienter hoc unum à Diis petiisse fertur: *Nosse bonos, malos vitare.* Optime preces. Nos idem, sed à Deo precemur: bonos & nosse & imitari, improbos & odire & fugere.*

CAPUT X.

Incontinentiæ primi effectus: CORPVS DEBILITAT, OPES PERDIT.

Finivi, Aedtime, primos duos versiculos, qui Incontinentiæ invitamenta continent:

Otia, Mensa, Libri, vaga Lumina, verba, Sodales: Hec tolle, hanc minue, hos muta, hac claudere, hac fuge, vita hos.

Versuum horum ænigmata & scrupos, uti petieras, in lucem dedi. Et si quidem ænigmatistes tuus esse debeam, etiam alteros illos versiculos aliquâ luce perfundam: sunt isti:

Corpus, Opes, Animam, Ingenium, Famam, Virtutes: Debitat, perdit, necat, impedit, inficit, aufert.

Jubes pergere? Aedes. Quæso te, Partheni, ceremonias & delicias omite, si permittis jubeo: si resistis, oro & obsecro. Et hoc de me scias velim, moras à me non sentiri, dum tu disseris: ab ore narrantis pendeo. Nec tibi fastidio sit, auditorem habere unicum: nos alter alteri sat amplum theatrum sumus. PARTH. Ergo deducamus sermonem ad usque umbilicum diei, post verbis saturi è patinis pransuri.

Primula verba utriusque versiculi, sunt, CORPVS DEBILITAT.

Non in animum tantum libidinis toxicum grassatur, ipsum etiam corpus enervat & fœdat, cui & vires & valetudinem bonam subducit. Hic ego falcem meam substringo: medicorum hæres est, & illorum pronuntiationis affirmanda. Unicum produco testem, qui unus pro mille dicat, quam Venus inimica sit valetudini. Hippolytus Guarinonius, vir inter medicos etiam scriptis clarus, Anno Christiano millesimo sexcentesimo decimo libro typis vulgavit, in quo humanæ gentis multiplicem, quâ vitam, quâ mores, interitum deplorat. Hic, libro quinto sexagesimo capiti hunc præfigit titulum: *Naturalis demonstratio & confirmatio, nullam pestem ad corruptionem humanarum virium, deflorationem juventutis, & inexpectatam humanæ vitæ præcisionem, æquè facere quam Venerem.* Ejusdem libri, capiti sexagesimo secundo hanc præmittit inscriptionem: *Præclara & illustria testimonia Physices & Medicinæ Antistitum, quòd majus in orbe malum non sit adimaturam & præproperam mortem accelerandam quam Venus.* Ejusdem libri quinti capitis sexagesimi tertii hoc est prologium: *Continentiam & Castitatem ad diuturnam valetudinem & vitam, non optimum solum & præstantissimum esse remedium, sed multò nobilius quid, humanæq; rationi còvenientius digniùque, quam illicitam Venerem, aut etiam licitum conjugium.* Audis, mi Aedtime, quod nominatissimus & regius olim medicus, præ cælibe vitâ contra Venerem improbitatem testimonium dicat, vel in fronte solum dictorum capitum? Rationum & argumentorum pondus hic omitto.

§. I.

Chrysothomum huic testem adjungo, agnosce illius *Tom. 5. hom.* verba: *Qui in deliciis & luxuria vitam ducunt, resoluta quæ nemo quidem corpora, & omni cerâ moliora circumferunt, atque cadunt, &c. agmine quodam infirmitatum repleta, & eis est vita semper cum medicis & medicamentis: sensus autem ipsi tardi, graves, obtusi, & quodammodo jam sepultri. Magnus testis in rem præsentem. Contrâ verò non animi tantum bona è limpidissimo pudicitie fonte promanant, sed etiam flos, venustas, vires corporis, vita sanior, senectus tardior. Non immeritò & continentia illud gloriatur. Flores mei, Eccl. 6. 24. fructus honoris & honestatis, in me gratia omnis vite. Ex te 23. & 25. Vitam longam & pacem dant continentia.*